

PARK-ARBORETUM I POKAZOWA ZAGRODA ZWIERZĄT OŚRODKA KULTURY LEŚNEJ W GOŁUCHOWIE W 2022 ROKU

Tomasz Rakowski

Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie

PARK-ARBORETUM

„Utrzymanie, prowadzenie i rewaloryzacja historycznego, zabytkowego parku-arboretum Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie” to zadanie wymagające całorocznych starań o zachowanie tego cennego przyrodniczo i historycznie miejsca. Na jego wykonanie składa się szereg działań, które można scharakteryzować w następujących grupach czynności:

1. Przywracanie dawnego układu architektoniczno-przestrzennego poprzez usuwanie zbędnych samosiewów i nalotów.
2. Zakładanie i uzupełnianie kolekcji dendrologicznych.
3. Wykaszanie polan i miejsc wokół nasadzeń.
4. Prace pielęgnacyjne w parku-arboretum.
5. Ochrona zasobów dendrologicznych.
6. Usuwanie drzew martwych, wywrotów, złomów, usuwanie drzew „trudnych”.
7. Utrzymanie i renowacja ścieżek, alejek i dróg parkowych.
8. Zabiegi na pojedynczych drzewach, leczenie i chirurgia drzew.
9. Utrzymanie ogrodu kwiatowo-ziolowego.
10. Prace gospodarczo-porządkowo-pielęgnacyjne.

Zadania dotyczące przywracania dawnego układu architektoniczno-przestrzennego wiązały się z utrzymaniem prawidłowej struktury drzewostanu oraz pracami adaptacyjnymi. Na terenie całego parku sukcesywnie usuwane były naloty zbędnych samosiewów, takich jak np.: czeremcha amerykańska czy bez czarny. Prace przeprowadzone zostały na powierzchni 714 ar (utrzymanie linii

oddziałowych), 2,26 ha (usuwanie zbędnych nalotów, uprzątnięcie podszytu i podrostu, zebranie leżących gałęzi i rozdrobnienie uzyskanego materiału). Zabiegom został poddany obszar w wydzieleniach: 31i, 31j, 31k, 31l oraz 31m (teren tzw. dawnej kolekcji koniferów).

W ramach zakładania i uzupełniania kolekcji dendrologicznych w parku-arboretum oraz ogrodzie kwiatowo-ziołowym posadzono 653 szt. roślin. Na potrzeby parku-arboretum zakupiono 268 szt. sadzonek drzew i krzewów (tab. 1) oraz 385 szt. sadzonek bylin dla ogrodów kwiatowo-ziołowych (tab. 2). Prace porządkowo-przygotowawcze do sadzenia objęły 24 rg i wykorzystano 6 cg. Materiał sadzeniowy pochodził głównie ze Szkółek Kórnickich.

Prace związane z wykaszaniem, mającym na celu właściwe utrzymanie polan, osi widokowych oraz nasadzeń drzew i krzewów, zostały wykonane na łącznej powierzchni 112,87 ha. Obejmowały one koszenie, zgrabianie i wywóz. Znaczna sumaryczna powierzchnia przeprowadzonych zabiegów świadczy o kilkukrotnym wykaszaniu danego obszaru w ciągu roku. Usunięcie traw z powierzchni otwartych odbywało się po ich przekwitnięciu, co warunkuje zachowanie walorów przyrodniczych polan parkowych. Terminowe wykonywanie prac polegających na wykaszaniu zapobiega pojawianiu się na polanach samosiewów niepożądanych gatunków lekkonasiennych drzew i krzewów oraz wpływa na estetyczny wygląd parku.

Prace pielęgnacyjne na terenie parku obejmowały przycinanie i formowanie starszych krzewów i żywopłotów, podlewanie nasadzeń, nawożenie niektórych drzew i krzewów, zabiegi w winnicach oraz pielenie. Zabiegami pielęgnacyjnymi objęto 4703 szt. roślin, 246 ar powierzchni parku, 4174 m² żywopłotów, przepracowano 524,5 rg i 51,5 cg. Zakres tych prac był w znacznym stopniu warunkowany czynnikami pogodowymi.

W ramach ochrony zasobów dendrologicznych parku-arboretum zrealizowano rozgradzanie nasadzeń na łącznej długości 557 m.b. oraz budowę 44 m.b. nowego ogrodzenia. Zabiegom ochronnym poddano rośliny na powierzchni 782 m², w liczbie 232 szt. Zabezpieczono rośliny na okres zimowy, wykonano niezbędne opryski owadobójcze, założono opaski i pułapki feromonowe na kasztanowcach. Przepracowano 96 rg i 14 cg.

Do obligatoryjnych prac należało usuwanie drzew martwych, wywrotów oraz cięcia o charakterze pielęgnacyjnym. Wszystkie cięcia uzgadniane były z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków (Delegatura Kalisz). W wyniku tych prac usunięto z terenu zespołu zamkowo-parkowego łącznie 1223 m³ drewna posuszowego (oddziały 1–31). Największy udział wśród gatunków usuniętych z terenu parku stanowiła sosna zwyczajna oraz w dalszej kolejności dąb szypułkowy i świerk pospolity. Martwe drewno usuwane było głównie w oddziałach należących do części leśnej parku, położonych po lewej stronie rzeki Ciemnej (tj. oddziały 20, 22, 25, 27, 28, 29, 30). Dawniej grunty te użytkowane były rolniczo jako pola uprawne bądź pod wypas zwierząt gospodarskich. Wiek sosny zwyczajnej oscyluje tam w granicach 110–170 lat. Znaczne zaawansowanie wiekowe drzewostanów oraz postępujące od kilku lat zjawisko wieloczynnikowego zamierania wywołują negatywne skutki w postaci dużych ilości wydzielanego posuszu.

Tabela 1. Wykaz sadzonek i lokalizacja nasadzeń zrealizowanych w parku- arboretum w 2022 r.

Gatunek/odmiana drzew i krzewów	Oddział	Ilość (szt.)	Pochodzenie roślin
<i>Quercus robur</i>	Oddz. 23a/b (aleja i okolica)	50	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Aesculus hippocastanum</i> ‘Baumanii’	Oddz. 1c – 2 szt. Oddz. 17d – 1 szt.	3	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Aesculus × carnea</i> ‘Briottii’	Oddz. 1c – 1 szt. Oddz. 17d – 1 szt. Oddz. 17p – 1 szt.	3	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Fagus sylvatica</i>	Oddz. 2o – 4 szt. (uzupełnienie w uprawie) Oddz. 22c – 15 szt. Oddz. 26b – 11 szt.	30	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Fagus sylvatica</i> ‘Black Swan’	Oddz. 17p	1	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Tilia cordata</i>	Aleja Lipowo – Grabowa	2	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Tilia platyphyllos</i>	Oddz. 15d	1	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Tilia insularis</i>	Oddz. 16b – 1 szt. Oddz. 9a – 1 szt.	2	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Tilia × flavescens</i> ‘Glenleven’	Oddz. 16bc	2	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Oddz. 2a – 2 szt. Oddz. 2b – 8 szt. Oddz. 17d – 20 szt.	30	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Alnus glutinosa</i>	Oddz. 2o – 3 szt. (uprawa uzupełnienie) Oddz. 22c – 30 szt. (nowa uprawa) + 4 szt. pojedyncze Oddz. 23h – 3 szt.	40	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Salix alba</i> Tristis	Oddz. 15g – 1 szt. Oddz. 16d – 1 szt.	2	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Picea omorika</i>	Oddz. 2a	10	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Sorbus aucuparia</i>	Oddz. 20f – kolekcja	3	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Sorbus aria</i> ‘Majestica’	Oddz. 20f – kolekcja	3	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”

<i>Sorbus intermedia</i>	Oddz. 20f – kolekcja	3	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Sorbus gracilis</i>	Oddz. 20f – kolekcja	3	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Sorbus aria</i> ‘Salicifolia’	Oddz. 20f – kolekcja	3	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Cornus sericea</i> ‘Flaviramea’	Oddz. 1c – okolice ławki	15	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> ‘Alumii’	Oddz. 2a	5	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Philadelphus</i> ‘Bouquet Blanc’	Oddz. 11a	15	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Juglans regia</i>	Oddz. 11m	3	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Juglans regia</i> ‘Koszycki’	Oddz. 8h	2	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Juglans regia</i> ‘Buccaneer’	Oddz. 8h	2	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Corylus</i> ‘Cosford’	Oddz. 8h – 2 szt. Oddz. 10h – 3 szt.	5	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Corylus</i> ‘Katałoński’	Oddz. 8h	5	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Picea abies</i>	Aleja Świerkowa – 15 szt. Oddz. 2b – 3 szt. Oddz. 25c – 2 szt.	20	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
<i>Pinus nigra</i>	Oddz. 2a – 2 szt. Oddz. 6a – 3 szt.	5	PAN Zakład Doświadczalny w Kórniku „Szkółki Kórnickie”
Razem		268	

Istotnym elementem zachowania ładu przestrzennego w parku oraz komfortu zwiedzania są prace związane z utrzymaniem w dobrym stanie technicznym ścieżek i dróg parkowych. Prace wykonano na sumarycznej długości 5696 m.b., dodatkowo ręczne usuwanie chwastów z bruku i na gruntowych ścieżkach odbywało się na powierzchni 1356 m².

Każdego roku na terenie parku przeprowadzane są prace arborystyczne polegające na pielęgnacji pojedynczych drzew poprzez usunięcie posuszu z koron drzew i redukcji koron. Zabiegiem w znacznej mierze poddano lipy, dęby i klony, które niejednokrotnie osiągnęły wymiary pomnikowe. Powstałe na skutek tych prac odpady zostały rozdrobnione. Ważnym argumentem przy wyborze drzew było bezpieczeństwo zwiedzających. Z tego powodu zdecydowaną większość egzemplarzy poddanych zabiegom „chirurgii drzew” stanowiły okazy rosnące przy ważnych ścieżkach i alejkach. Zabiegi wykonano na 137 drzewach.

Tabela 2. Wykaz bylin posadzonych w ogrodzie kwiatowo-ziółowym, uzupełnienie wypadów w 2022 r.

Gatunek/odmiana	Ilość (szt.)	Miejsce posadzenia/oznaczenie kwadratu	Pochodzenie roślin
<i>Angelica archangelica</i>	9	E – 26	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Aster alpinus</i> 'Albus'	16	C – 19	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Aster alpinus</i> 'Goliath'	16	B – 6	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Azorella trifurcata</i> 'Minima'	9	E – 4	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Brunnera macrophylla</i>	10	B – 10	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Stachys</i> 'Hummelo'	9	D – 12	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Scabiosa columbaria</i> 'Blue note'	16	B – 46	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Helenium hoopesii</i>	9	A – 17	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Verbascum phoeniceum</i>	9	B – 2	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Campanula portenschlagiana</i>	16	B – 13	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Campanula carpatica</i> 'Blue Clips'	5	B – 5	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Campanula punctata</i> 'Rubriflora'	16	D – 27	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Campanula glomerata</i> 'Dahurica'	9	B – 12	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Lychnis chalconia</i> 'Rosea'	9	D – 32	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Arabis caucasica</i> 'comp. Schneehaube'	16	C – 7	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Agastache</i> 'Morello'	9	D – 1	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Polygonatum multiflorum</i>	9	E – 15	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Achillea ptarmica</i> 'The Pearl'	9	C – 4	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Linum perenne</i> 'Blue Sapphire'	16	B – 24	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów

<i>Petasites hybridus</i>	5	F – 13	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Asperula odorata</i>	16	E – 42	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Onoclea sensibilis</i>	9	E – 21	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Delphinium</i> 'Magic Fountains Sky Blue White Bee'	5	F – 14	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Potentilla fragiformis</i>	9	A – 20	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Phlox stolonifera</i>	16	B – 47	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Phlox subulata</i> 'Candy Stripe'	9	D – 45	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Monarda</i> 'Jacob Cline'	9	D – 23	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Dicentra formosa</i> 'Luxuriant'	9	E – 10	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Alyssum saxatile</i> 'Compactum'	9	A – 5	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Astilbe japonica</i> 'Deutschland'	9	C – 14	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Verbena hastata</i> 'Alba'	9	C – 47	Szkółka roślin ozdobnych 'Bergenia' Kokotów
<i>Astilbe arendsii</i> 'Glut'	9	D – 13	Gospodarstwo szkółkarsko- ogrodnicze 'Albamar' Rzędowice
<i>Armeria maritima</i> 'Splendens'	10	D – 7	Gospodarstwo szkółkarsko- ogrodnicze 'Albamar' Rzędowice
<i>Dicentra spectabilis</i> 'Alba'	9	C – 31	Gospodarstwo szkółkarsko- ogrodnicze 'Albamar' Rzędowice
<i>Astrantia major</i> 'Sparkling Stars White'	9	C – 21	Gospodarstwo szkółkarsko- ogrodnicze 'Albamar' Rzędowice
<i>Campanula glomerata</i> 'Acaulis'	16	C – 11	Gospodarstwo szkółkarsko- ogrodnicze 'Albamar' Rzędowice
Razem bylin	251		

Prace mające na celu właściwe utrzymanie ogrodu kwiatowo-ziołowego zostały wykonane na 560 m.b., 48 ar, 1,20 ha oraz 4000 m² (164 szt.). Łącznie opracowano 105 rg i 4 cg. W ciągu całego roku utrzymywano w sprawności system nawadniania.

Prace gospodarczo-porządkowo-pielęgnacyjne na terenie założenia zamkowo-parkowego w Gołuchowie związane były z grabieniem i wywozem liści ze ścieżek i niektórych fragmentów polan oraz usuwaniem pnączy z drzewek

i krzewów, zbieraniem obłamanych konarów i gałęzi razem z wywozem. Porządkowaniu i rozdrobnieniu poddano 457,24 mp gałęzi. Przepracowano 776 rg i 189 cg.

Przedsięwzięcie „Utrzymanie, prowadzenie i rewaloryzacja zabytkowego parku–arboretum Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie w 2022 r.” objęte zostało dotacją Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu na zadanie związane z ochroną bioróżnorodności i świadczeniami ekosystemowymi (wartość dofinansowania to blisko 100 000,00 zł).

Prace na terenie parku–arboretum wykonywała w 2022 r. wyłoniona w drodze przetargu firma zrzeszona w konsorcjum: GARDEN PRODUCTS.PL Piotr Gulczyński (lider konsorcjum) oraz Zakład P.U.H. „Fagus” II Ireneusz Olszanowski.

POKAZOWA ZAGRODA ZWIERZĄT

W Pokazowej Zagrodzie Zwierząt hodowane są żubry, koniki polskie, daniele, dziki i pawie. Liczebność stada żubrów na 31 grudnia 2022 r. wynosiła 7 osobników (tab. 3). W omawianym roku w gołuchowskiej zagrodzie przyszły na świat dwa cielaki żubra. Byk urodzony 14 maja 2022 r. otrzymał imię Potus (nr rodowodowy 15513), zaś jałówka urodzona 3 czerwca 2022 r. otrzymała imię Powita (nr rodowodowy 15514). Imiona wyłoniono w drodze konkursu.

10 stycznia 2022 r. dwa żubry z gołuchowskiej hodowli: byk Pogajek (ur. 2020 r.) oraz krowa Powójka (ur. 2019 r.) rozpoczęły swoją podróż do nowego ośrodka hodowlanego w Segowii (Hiszpania). Zagroda w Segowii zlokalizowana jest w wyżynnym terenie o powierzchni ponad 100 ha i pozostaje pod opieką European Bison Conservation Center in Spain (EBCC), które od lat wspiera rozwój półwolnych hodowli żubra w Hiszpanii. Docelowo do Hiszpanii w tym transporcie przekazanych zostało 9 żubrów: 2 osobniki (1 samiec i 1 samica) ze stada w Gołuchowie, 2 samice z Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Warszawie, 2 samce z Ośrodka Hodowli Żubrów w Niepołomicach oraz 3 samice ze stada w Pszczynie Jankowicach. Plan podróży zakładał zbiorczy załadunek w Pszczynie oraz podróż przez Niemcy i Francję. Przyjazd do miejsca docelowego w Hiszpanii miał miejsce 12 stycznia 2022 r. w godzinach południowych. Transport żubrów został zrealizowany w ramach projektu ochrony żubra przez Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, we współpracy z Lasami Państwowymi i Stowarzyszeniem Miłośników Żubrów.

W trzecim kwartale 2022 r. trwały przygotowania do wymiany samca z naszej hodowli – Podborka – na krowę o imieniu Potela z Ośrodka Hodowli Żubrów w Białowieskim Parku Narodowym (BPN). We wrześniu została pobrana od byczka krew do badań na enzoootyczną białaczkę bydła EBB, brucelozę oraz gruźlicę bydłą. Immobilizacja zwierzęcia miała na celu pobranie niezbędnych próbek do badań w celu określenia stanu zdrowotnego i kondycyjnego zwierzęcia. 11 października 2022 r. Podborek został przetransportowany do BPN, zaś dzień później, tj. 12 października 2022 r., Potela zasiłiła gołuchowskie stado.

Tabela 3. Zestawienie wszystkich źubrów hodowanych w ciągu roku 2022

Nr rodow.	M F	Nazwa	Rodzice		Nr rodow.	Nazwa	urodzenia	śmierci	Data		Uwagi
									otrzymania	wystąpienia	
11195	F	PODUSTA	M 7751	PODRÓŻNIK			22.06.				
			F 10360	PODESTA			2008 r.				
11201	M	POGAJ	M 9130	PODOBAS			6.05.				
			F 7537	PODRYWKA			2008 r.				
11194	F	POINSECJA II	M 7751	PODRÓŻNIK			15.06.				
			F 10363	POINTA			2008 r.				
4393		POWÓJKA	M 11201	POGAJ			15.07.		10.01.		Miejsce przekazania: Finca Venta Cornejo y Las Hoyadas – Estacion del Espinar – Segovia (Hiszpania)
			F 11194	POINSECJA II			2019 r.		2022 r.		
14726	M	PODBOREK	M 11201	POGAJ			30.05.		11.10.		Umowa nr 26/2022 z dnia 15.09.2022 r. dotycząca nieodpłatnej wymiany osobników żubra pomiędzy BPN, OKL i SGGW
			F 11194	POINSECJA II			2020 r.		2022 r.		
14727	M	POGAJEK	M 11201	POGAJ			04.06.		10.01.		Miejsce przekazania: Finca Venta Cornejo y Las Hoyadas – Estacion del Espinar – Segovia (Hiszpania)
			F 11195	PODUSTA			2020 r.		2022 r.		
15109	M	POREST	M 11201	POGAJ			09.05.				
			F 11194	POINSECJA II			2021 r.				
15513	M	POTUS	M 11201	POGAJ			14.05.				
			F 11195	PODUSTA			2022 r.				
15514	M	POWITA	M 11201	POGAJ			03.06.				
			F 11194	POINSECJA II			2022 r.				
15095	F	POTEŁA	M 11051	POTAN			17.05.		12.10.		Umowa nr 26/2022 z dnia 15.09.2022 r. dotycząca nieodpłatnej wymiany osobników żubra pomiędzy BPN, OKL i SGGW
			F 11734	POTEŁKA			2021 r.		2022 r.		

Hodowca: Lasy Państwowe – Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie, adres: 63-322 Gołuchów, ul. Działyńskich 2

Stado koników polskich liczyło 7 osobników (4 klacze, ogiera i 2 źrebaki). Źrebaki – klacz i ogier – przyszły na świat odpowiednio 25 stycznia i 9 kwietnia. Na koniec roku hodowano też 25 danieli (w zagrodach na Pokazowej Zagrodzie Zwierząt i przy Starym Dworku) oraz 8 dzików i 14 pawi. Pawie umiejscowione są w wolierach na terenie dawnej szkółki oraz przy Oficynie.

Utrzymanie wszystkich zwierząt było prawidłowe, a ich stan zdrowotny i kondycyjny monitorowane przez cały rok.

Zadania związane z utrzymaniem zagrody obejmowały poniżej wymienione grupy:

1. Bezpośrednia obsługa Pokazowej Zagrody Zwierząt.
2. Opieka weterynaryjna (okresowe przeglądy, instruktaże, leczenie zwierząt, zakup leków, zabiegi sanitarne i weterynaryjne).
3. Zakup i przygotowanie karmy dla zwierząt.
4. Inne (naprawa i konserwacja infrastruktury i urządzeń, izolacje zwierząt, wywóz śmieci itp.).

Całoroczne zapewnienie karmy i pozostałych produktów na potrzeby wszystkich zwierząt w zagrodzie w 2022 r. obejmowało:

- a) przygotowanie na bazie polan i łąk parkowych siana oraz jego sprasowanie i zgromadzenie w magazynach w ilości 12 830 kg oraz przygotowanie i zgromadzenie sianokiszonki w ilości 5400 kg,
- b) zakup mieszanki zbożowej w ilości 16 000 kg i jej zmagazynowanie w silosie, który znajduje się na terenie zagrody,
- c) zakup buraków pastewnych (6950 kg), marchwi pastewnej (3630 kg) i ziemniaków (5550 kg), okopowe dostarczane są sukcesywnie w mniejszych ilościach gromadzonych tymczasowo w piwnicy ziemnej na terenie zagrody,
- d) przygotowanie liściarki dla zwierzyny płowej w ilości 1200 szt., składającej się z młodych pędów roślin ścinanych latem,
- e) zakup karmy dla pawi – 840 kg,
- f) kasztany i żołądźcie jako dodatek do karmy otrzymane bezpłatnie od młodzieży z okolicznych szkół w ilości 2420 kg,
- g) zakup granulatu dla dzików – 2450 kg i kukurydzy dla dzików – 1250 kg,
- h) zakup wapna do dezynfekcji zagród dziennych zwierząt – 200 kg,
- i) zakup piasku na kąpieliska do zagrody dziennej żubrów i koników polskich – 36 000 kg.

Obsługę Pokazowej Zagrody Zwierząt w 2022 r. wykonywała firma Przedsiębiorstwo Usług Leśnych i Transportowych Silva Klaudia Kubiak, sprawując bezpośredni nadzór nad zagrodą (dyżury według ustalonego harmonogramu, przygotowanie i zadawanie karmy, utrzymanie zwierząt w należyтым stanie zdrowotnym i we właściwej kondycji, utrzymanie w należyтым stanie terenu i obiektów zagrody, obsługa i nadzór nad ruchem turystycznym).

Opiekę weterynaryjną nad zwierzętami w Pokazowej Zagrodzie Zwierząt w 2022 r. sprawował lekarz weterynarii Grzegorz Balicki (Gabinet Weterynaryjny „Balvet”).

Opieka i obsługa weterynaryjna nad stadem żubrów w Pokazowej Zagrodzie Zwierząt w 2022 r. finansowane były ze środków unijnych (85%) oraz z Funduszu

Leśnego (15%) w ramach programu „Kompleksowa ochrona żubra w Polsce w latach 2019–2023”.

Ze środków unijnych w drugim kwartale roku została przeprowadzona także rekultywacja łąki w obrębie zagrody żubrów. Zakres prac na powierzchni 0,94 ha obejmował: oczyszczenie powierzchni i wywóz odpadów drzewnych rozrzuconych na terenie łąki, orkę głęboką, zakup nawozów z nawiezieniem, talerzowanie, bronowanie, wałowanie, zakup mieszanki traw i wysiew, wałowanie oraz zabezpieczenie powierzchni przed dostępem żubrów.

W okresie styczeń – grudzień 2022 r. Pokazową Zagrodę Zwierząt odwiedziło szacunkowo 131 tys. osób. Największy ruch turystyczny przypadał w miesiącach od maja do sierpnia, dla których średnia odwiedzin wyniosła ponad 17 000 osób każdego miesiąca.

PARK-ARBORETUM I POKAZOWA ZAGRODA ZWIERZĄT OŚRODKA KULTURY LEŚNEJ W GOŁUCHOWIE W 2022 ROKU

S t r e s z c z e n i e

Utrzymanie i rewaloryzacja historycznego, zabytkowego parku-arboretum oraz prowadzenie Pokazowej Zagrody Zwierząt są zadaniami statutowymi Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie. W artykule został omówiony zakres prac pielęgnacyjnych i ochronnych w parku-arboretum, z podziałem na grupy zadaniowe, a także działania prowadzone w Pokazowej Zagrodzie Zwierząt podjęte w 2022 r.

Słowa kluczowe: Ośrodek Kultury Leśnej, park-arboretum, Pokazowa Zagroda Zwierząt, żubr, kolekcja dendrologiczna

PARK-ARBORETUM AND MODEL ANIMAL PEN OF THE FOREST CULTURE CENTRE IN GOŁUCHÓW IN 2022

S u m m a r y

Maintenance and restoration of historic park-arboretum and conducting the Model Animal Pen are statutory tasks of the Forest Culture Center in Gołuchów. The article discussed the scope of activities undertaken in this field in 2022.

Keywords: Forest Culture Centre, park-arboretum, Model Animal Pen, European bison, dendrological collection

Ryc. 1. Młode żubry urodzone w 2022 r. (fot. Maksymilian Grzegorek)

Fig. 1. Young european bison born in 2022 (photo by Maksymilian Grzegorek)

Ryc. 2. Paw indyjski albinos w wolierze przy Oficy (fot. Tomasz Rakowski)

Fig. 2. Indian albino peacock in an aviary at the Annexe (photo by Tomasz Rakowski)

Ryc. 3. Punkt widokowy na tzw. wysokim brzegu latem (fot. Tomasz Rakowski)
Fig. 3. Viewpoint on the so-called High Bank in summer (photo by Tomasz Rakowski)

Ryc. 4. Transport Podborka do OHŻ w Białowieskim Parku Narodowym (fot. Tomasz Rakowski)
Fig. 4. Transport of Podborka to OHŻ (bison breeding center) in Białowieża National Park (photo by Tomasz Rakowski)